

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 161 /2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

207/2019. (VII. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2019. április 23-án előterjesztett **panaszát** a 2019. július 15-én megtartott zárt ülésén meghozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv –Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2019. április 23-án, személyesen terjesztett elő panaszt a vele szemben 2019. április 22-én foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2019. április 22-én a menetrend szerint 13 óra 10 perckor induló * határátlépése során a magyarországi határellenőrzésnél csak egy fő határőr végezte az ellenőrzést, annak ellenére, hogy számítani lehetett a hazautazók létszámának megnövekedésével. A panaszos továbbá előadta, hogy ez az egy fő határellenőr is feltűnő lassúsággal, ráérősen ellenőrizte az embereket. Az elhúzódó ellenőrzés miatt a Cs. város érkező utasok Z. városban maradtak, mivel a vonat IC vagonjai menetrend szerint 14 óra 28 perckor elindultak. A panaszos álláspontja szerint az, hogy levegőtlen régi vagonokba bezárva kellett várakoznia 2-3 órát, ahol nem lehetett kinyitni az ajtót, valamint a mosdót sem lehetett használni, sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát.

II.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését.

1) 2019. május 25-én J.J.Á. r. őrm. az alábbi jelentést készítette.

R. őrm. 2019. április 22-én 6 óra 45 perctől 19 óra 15 percig Z. város * Vasúti Határátkelő helyen látott el ügyeletes helyettesi szolgálatot. Már a reggeli órákban tapasztalható volt a megnövekedett utasforgalom, így a lehető legmagasabb útlevélezői létszámmal, informatikai eszközökkel ellenőrizték a belépő személyvonatokat. A Cs. városról érkező személyvonat, illetve IC nagyobb létszámmal érkezett. R. őrm. utasította az útlevélezői állományt és az utasokat a vonat két végéről haladva ellenőrizték, a NAV munkatársai is együttműködtek r. őrm.-mel. A szerelvényen a 2 db Munkács IC kocsit O.T. r. törm. és r. őrm. ellenőrizte, a másik 4 db „osztályos” kocsit Sz. F. r. ftörm. ellenőrizte. R. őrm. meglátása szerint így volt a lehető leggyorsabb a szerelvények ellenőrzése, a technikai és informatikai műszerek megfelelően működtek.

R. őrm. ezek után K. I. r. zls.-hez csatlakozott a peron mellett, amikor egy hölgy (panaszos) lépett oda hozzá és a következőket mondta: „Azt a személyt keresi, aki a mai itt végzett munkáért felel.” R. őrm. elmondta, hogy ő az, aki ezért felel. Ezek után a panaszos r. őrm.-nek gratulált és megvetően megköszönte, hogy elrontotta az egész napját, továbbá, hogy miatta késte le a Budapestre induló vonatot, mindenről ő tehet. R. őrm. előadása alapján a panaszos azt mondta neki, hogy ő adott utasítást a kollégáinak, hogy lassan kezeljék az útleveleket. R. őrm. ilyen utasítást nem adott, és nem is kapott erre vonatkozó parancsot. A panaszos megkérdezte r. őrm.-t, hogy hol van a többi rendőr, erre r. őrm. tájékoztatta a panaszoszt, hogy az összes működőképes ARE3+ okmányolvasó szolgálatba volt helyezve és hiába rendelnének ide több útlevélezőt, attól nem lesz gyorsabb az útlevelek ellenőrzése.

R. őrm. elmondta a panaszosnak, hogy ha szeretné, akkor a közvetlen felettesét a helyszínre hívja és elmondhatja a sérelmeit vagy panasszal élhet bármelyik Rendőrkapitányságon vagy a Testületnél. A panaszos erre azt a választ adta, hogy tisztában van a jogaival és a Belügyminisztériumban fog panaszt tenni és találkozni a bíróságon. R. őrm. elnézést kért a panaszoszt ért sérelmek miatt és a panaszos tudomására hozta, hogy ő és a kollegái is a lehető leggyorsabban, szakmailag felkészülten teljesítették a szerelvény és az utazók ellenőrzését.

A panaszos ezek után lefényképezte r. őrm. szolgálati egyenruháján szereplő névtábláját, illetve megnézte a szolgálati jelvénye számát, majd elköszöntek egymástól.

A r. őrm. továbbá előadja, hogy a beszélgetésük végig kulturált, a társadalmi normáknak megfelelő volt.

A r. őrm. emlékei szerint 1 óra 30 percig tartott az intézkedés a vonaton. A rendőrség a vasúti kocsik és az azon utazó személyek ellenőrzése során minden megbújásra alkalmas helyet ellenőrzi a mellékhelyiségeket is beleértve, de ennek használatát nem korlátozza. A vasúti szerelvény le-és felszállásra szolgáló ajtóit azért voltak zárva, hogy útlevélezés nélkül ne tudjanak az utasok távozni a vonatról. A r. őrm. részére senki sem jelezte, hogy egészségügyi problémái lennének.

2) Sz. F. c. ftörm. 2019. május 15-én készült jelentéséből az alábbi információk relevánsak.

C. ftörm. jelentése alapján, miközben a munkáját végezte, a panaszos átment egy előrébb lévő kocsiból és megkérdezte, hogy mi tart eddig, a c. ftörm. erre illedelmesen azt válaszolta, hogy csinálja, ahogy az informatikai rendszer engedi. A panaszos erre azt mondta, hogy cserélje le az

informatikai rendszert, a c. ftörm. erre közölte, hogy neki erre nincsen jogosultsága. A panaszos ezek után elment, de nem sokkal később visszatért és azt mondta, hogy szándékos károkozás, amit a c. ftörm. és társai csinálnak. A panaszos elmondta, hogy a Belügyminisztériumban dolgozik, és súlyos következményei lesznek annak, amit csinálnak. A c. r.. ftörm. továbbá előadja, hogy pár utas nehezményezte, hogy a c. ftörm. a panaszos miatt nem tudja végezni a munkáját és megkérték a panaszost, hogy ne tartsa fel a munkája végzésében, „nem látja, hogy mások is várakoznak?”.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület először a panaszos intézkedés alá vonását vizsgálta.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2019. április 22-én a menetrend szerint 13 óra 10 perckor induló * határátlépése során a magyarországi határellenőrzésnél intézkedés alá vonták.

A jelentések alapján, 2019. április 22-én a Z. város Vasúti határátkelőhelyen már a reggeli órákban tapasztalható volt a megnövekedett utasforgalom, így a lehető legmagasabb útlevelkezelői létszámmal, informatikai eszközökkel ellenőrizték a belépő személyvonatokat. A kérdés vizsgálata során a Testület az alábbi jogszabályi előírásokat vette figyelembe.

Az Rtv. 35/A.§- a szabályozza a határforgalom-ellenőrzés szabályait: „(1) A rendőrség a határátlépésnek az Európai Unió kötelező jogi aktusaiban és jogszabályokban meghatározott feltételeit ellenőrzi, ennek során jogosult az államhatár átlépésére jelentkező személyek személyazonosságát megállapítani, úti okmányát ellenőrizni, a személy tárgyait és járművét átvizsgálni.

(2) A rendőrség a tranzitterületen is jogosult a tranzitterületen tartózkodó személyek személyazonosságát megállapítani, az úti okmányukat ellenőrizni, a tranzitterületre történő be- és kilépés, valamint az ott tartózkodás jogszerűségét ellenőrizni.

(3) A rendőrség a határforgalom ellenőrzése során engedélyezi a határátlépés jogszabályban meghatározott feltételeivel rendelkező személyek határátlépését, illetve megtagadja a határátlépés feltételeivel nem rendelkező személyek határátléptetését.

(4) Az utasadat-információs egységnek az elemző-értékelő tevékenysége alapján az Nbtv. 52/H. § (7) bekezdése szerint feltárt információról szóló tájékoztatása alapján a rendőrség az (1)-(3) bekezdés szerinti intézkedések alá vonhatja azt a személyt, akire a feltárt információ vonatkozik. Az ennek során megállapított adatokról és beszerzett információkról a rendőrség az utasadat-információs egységet kérésére visszatájékoztatja.”

A panaszos intézkedés alá vonására az Rtv. 35/A. § alapján került sor, mivel a panaszos a Z. város Vasúti határátkelőhelyen kívánt belépni az Európai Unión belül Magyarország területére, ezért indokolt volt a személyazonosságának és úti okmányainak ellenőrzése. Ezek alapján a panaszossal szemben kellő jogalap birtokában került sor az intézkedésre. .

Mindezek alapján nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a Testület megállapításai szerint.

2) A panaszos kifogásolta a rendőrök által alkalmazott bánásmódot.

A panaszos beadványában előadta, hogy az útlevelek ellenőrzésekor az egy fő határellenőr feltűnő lassúsággal, ráérősen ellenőrizte az embereket. Az elhúzódó ellenőrzés miatt a Cs. városról érkező utasok Z. város maradtak, mivel a vonat IC vagonjai menetrend szerint 14 óra 28 perckor elindultak. A panaszos álláspontja szerint az, hogy levegőtlen régi vagonokba bezárva kellett várakoznia 2-3 órát, ahol nem lehetett kinyitni az ajtót, valamint a mosdót sem lehetett használni, sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát.

A rendőri jelentések alapján r. őrm. az útlevelek ellenőrzése után K. I. r. zls.-hez csatlakozott a peron mellett, amikor a panaszos odalépett hozzá és a következőket mondta: „Azt a személyt keresi, aki a mai itt végzett munkáért felel.” R. őrm. elmondta, hogy ő az, aki ezért felel. Ezek után a panaszos r. őrm.-nek gratulált és megvetően megköszönte, hogy elrontotta az egész napját, továbbá, hogy miatta késte le a Budapestre induló vonatot, mindenről ő tehet. R. őrm. előadása alapján a panaszos azt mondta neki, hogy ő adott utasítást a kollégáinak, hogy lassan kezeljék az útleveleket. R. őrm. ilyen utasítást nem adott, és nem is kapott erre vonatkozó parancsot. A panaszos megkérdezte r. őrm.-öt, hogy hol van a többi rendőr, erre r. őrm. tájékoztatta a panaszost, hogy az összes működőképes ARE3+ okmányolvasó szolgálatba volt helyezve és hiába rendelnének ide több útlevélkezelőt, attól nem lesz gyorsabb az útlevelek ellenőrzése.

R. őrm. elmondta a panaszosnak, hogy ha szeretné, akkor a közvetlen felettesét a helyszínre hívja és elmondhatja a sérelmeit vagy panasszal élhet bármelyik Rendőrkapitányságon vagy a Testületnél. A panaszos erre azt a választ adta, hogy tisztában van a jogaival és a Belügyminisztériumban fog panaszt tenni és találkozni a bíróságon. R. őrm. elnézést kért a panaszost ért sérelmek miatt és a panaszos tudomására hozta, hogy ő és a kollégái is a lehető leggyorsabban, szakmailag felkészülten teljesítették a szerelvény és az utazók ellenőrzését.

A panaszos ezek után lefényképezte r. őrm. szolgálati egyenruháján szereplő névtábláját, illetve megnézte a szolgálati jelvénye számát, majd elköszöntek egymástól. R. őrm. továbbá előadja, hogy a beszélgetésük végig kulturált, a társadalmi normáknak megfelelő volt.

C. főrm. jelentése alapján miközben a munkáját végezte a panaszos átment egy előrébb lévő kocsiból és megkérdezte, hogy mi tart eddig, a c. főrm. erre illedelmesen azt válaszolta, hogy csinálja, ahogy az informatikai rendszer engedi. A panaszos erre azt mondta, hogy cserélje le az informatikai rendszert, a c. főrm. erre közölte, hogy neki erre nincsen jogosultsága. A panaszos ezek után elment, de nem sokkal később visszatért a vagonba és azt mondta, hogy szándékos károkozás, amit a c. főrm. és társai csinálnak, a panaszos elmondta, hogy a Belügyminisztériumban dolgozik, és súlyos következményei lesznek annak, amit csinálnak. C. főrm. továbbá előadja, hogy pár utas nehezményezte, hogy a c. főrm. a panaszos miatt nem tudja végezni a munkáját és megkérték a panaszost, hogy ne tartsa fel a munkája végzésében, „nem látja, hogy mások is várakoznak?”.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangneme.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök

számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekben túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a panaszossal szemben tanúsított rendőri bánásmód tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése, illetve az alapján a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

3) Az intézkedés időtartama kapcsán a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

A panaszosi előadás szerint a határátkelőhelyen a rendőri intézkedés kb. 2-3 órán át tartott, az elhúzódozó ellenőrzés miatt a Cs. városból érkező utasok Z. városban maradtak, mivel a vonat IC vagonjai menetrend szerint 14 óra 28 perckor elindultak.

R. őrm. emlékei szerint 1 óra 30 percig tartott az intézkedés a vonaton. R. őrm. tájékoztatta a panaszost, hogy az összes működőképes ARE3+ okmányolvasó szolgálatba volt helyezve és hiába rendelnének ide több útlevelezéskészítőt, attól nem lesz gyorsabb az útlevelek ellenőrzése. C. főrm. is tájékoztatta a panaszost, hogy olyan gyorsasággal végzi a munkáját, ahogy az informatikai rendszer engedi és nincs jogosultsága kicserélni az ellenőrzést végző berendezést.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület a rendelkezésre álló adatok alapján arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrség a számukra biztosított informatikai rendszerrel a lehető leggyorsabban, a legkisebb hátrány okozásával végezték az utasok ellenőrzését.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés időtartama miatt, mivel a panaszossal szembeni intézkedésnek nem volt más olyan alternatívája, amely kisebb hátrányt okozott volna a panaszosi oldalon.

IV.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy 2019. április 22-én nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a határellenőrzés során. A Testület a panaszossal szemben tanúsított rendőri bánásmód tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése, illetve az alapján a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható. A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés időtartama miatt, mivel a panaszossal szembeni intézkedésnek nem volt más olyan alternatívája, amely kisebb hátrány okozott volna a panaszosi oldalon.

Budapest, 2019. július 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag
helyett dr. Lukács Tamás elnök

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag